

GYIRÁN ZOLTÁN

JEGYZŐ

GESZTERÉDI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL

A pénzügyi gondnok szerepe és jogállása az önkormányzati adósságrendeziési eljárásban

Bevezető

Az utolsó adósságrendeziési eljárás 2013. október 30-án indult a közel négyszáz lakosú Zala megyei Pölöskefő Község Önkormányzatával szemben, amely 2014. március 28-án jogerősen befejeződött.¹ A témával foglalkozó szakemberek többsége úgy vélekedik, hogy – ha csak egy időre is, de az adósságkonszolidáció eredményeként – nem várható több eljárás. Május közepén azonban megjelent egy hír, miszerint a Tatabányai Törvényszék egy hitelező kezdeményezése alapján május 13-án kelt 4.Apk.11-14-000001/8. számú végzésében adósságrendeziési eljárás megindítását rendelte el – immáron másodszor – Esztergom Város Önkormányzatával szemben. Sőt a Tatabányai Törvényszék pénzügyi gondnokot is kijelölt a budapesti székhelyű AGRO-ALBA Szolgáltató Zrt. személyében. A nem jogerős kérelmet a kezdeményező május végén visszavonta, így az eljárás nem indult el.²

A helyi önkormányzatok adósságrendeziési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. törvény (a továbbiakban: Har.) 4. §-a alapján eljárás kezdeményezhető az önkormányzattal szemben a székhelye szerinti illetékes törvényszéknél. Az eljárás célja, hogy az átmeneti vagy tartós likviditási problémával küzdő önkormányzat külső szakértő segítségével orvosolja a fizetési képzetlenségi helyzetet, közben pedig kielégítésre kerüljenek a hitelezők követelései.

Az eljárás megindításának időpontjától az önkormányzat racionálisabb, a korábbinál sokkal szűkebb keretek közötti gazdálkodásra kötelezett. Ennek biztosítása a kijelölt pénzügyi gondnok, valamint a felállított adósságrendeziési bizott-

ság feladata, amit a képviselő-testület későbbi döntéseiben (válságköltségvetés, reorganizációs program, egészségügyi javaslat) biztosít.

Az eljárásnak számos szereplője van, jelen írásomban azonban csupán a pénzügyi gondnok szerepét és jogállását ismertetem. Ezzel az egyedi és sajátos jogintézménnyel kapcsolatosan ugyanis számos kérdést fogalmazhatunk meg. Ki is, mi is a pénzügyi gondnok? Kit jelölhet ki az illetékes törvényszék pénzügyi gondnoknak? Kit képvisel az adósságrendeziési eljárásban az eljárás kulcsfigurája? Mi a szerepe és milyen jogosítványai vannak? Jelen írásomban a fenti kérdésekre adok választ.

Kiválasztás és kijelölés

A pénzügyi gondnok személyével első alkalommal az illetékes törvényszék adósságrendeziés megindítását elrendelő végzésében³ találkozunk, hiszen a bíróságnak az adósságrendeziés megindításáról szóló jogerős döntését a Céglközlönyben soron kívül közzé kell tennie; melynek – többek között – tartalmaznia kell a kijelölt pénzügyi gondnok nevét, címét vagy székhelyét.⁴

Az adósságrendeziési eljárás egyik „szólistája” tehát a pénzügyi gondnok, ezért egyáltalán nem mindegy, hogy szerepét kik tölthetik be. A Har. végrehajtási rendeletében⁵ szabályozott kérdések legjelentősebb és legfajtsúlyosabb része éppen ezért a kiválasztásuk módjával foglalkozik. Eszerint a helyi önkormányzatok adósságrendeziési eljárásában pénzügyi gondnokként az a személy vagy szervezet⁶ jelölhető ki, aki a pénzügyi gondnokok névjegyzékében szerepel, melybe – pályázati eljárást követően – az vehető fel, aki szerepel a felszámolók névjegyzékében. Ezen túlmenően a költségveté-

¹ A kézirat lezárva: 2014. június 16. (A főszerk.)

² GIMESI SÁNDOR kivitelező azért kezdeményezett újabb adósságrendeziési eljárást Esztergom Város Önkormányzata ellen, mert az előző adósságrendeziésből számára jogerősen megítélt 286 millió forintot nem kapta meg. A képviselő-testület ugyanis úgy határozott, hogy a neki járó összegből csak 214 millió forintot fizetnek ki, mert a megépített mélygarázs nem használható és a korábbi polgármester szavatossági pert indított a kivitelező ellen 364 millió forintos követeléssel. A képviselő-testület 2014. május 29-én a követelt 72 millió forint kifizetéséről határozott, melynek függvényében a kezdeményező visszavonta kérelmét. [Esztergom elkerülte az újabb adósságrendeziést <http://nepszava.hu/cikk/1022367-esztergom-elkerulte-az-ujabb-adossagrendezest>]

³ Har. 9. § (2) bekezdés

⁴ Har. 10. § (2) bekezdés g) pont

⁵ A helyi önkormányzatok adósságrendeziési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. törvény végrehajtásának egyes kérdéseiről szóló 95/1996. (VII. 4.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet)

⁶ Amennyiben a szervezet részvénytársaság – a Kormányrendelet 2. § e) pontja alapján – csak névre szóló részvényekkel rendelkezhet.

si minősítésű könyvvizsgáló felszámolóknak vagy ugyanilyen minősítésű alkalmazottjának több mint három éves felszámolói gyakorlattal kell rendelkeznie. További feltételként a pénzügyi gondnoknak harmincmillió forint értékű biztosítási- vagy bankgarancia szerződést kell kötnie a tevékenységéből eredő esetleges kártérítési kötelezettségek fedezetének biztosítására.

A bíróság tehát – a természetes személy pénzügyi gondnok mellett – a pénzügyi gondnokok névjegyzékén szereplő céget nevezhet meg végzésében, ebből következően a cég felelőssége, hogy minél hamarabb tájékoztassa az őt kijelölő bíróságot és az eljárással érintett önkormányzatot – a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő szakmai végzettséggel és önkormányzati pénzügyi gyakorlattal rendelkező – ténylegesen eljáró szakember személyéről.

Amint az a fentiek alapján egyértelmű, a pénzügyi gondnokok névjegyzékében természetes és jogi személyek egyaránt szerepelhetnek. Az utóbbiak közül két társasági forma jöhet számításba, mégpedig a korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság. Ezek a pénzügyi gondnokok névjegyzékére pályázat alapján kerülhetnek rá; kivételt képezett azonban az első alkalom. A Har. hatályba lépéséig ugyanis a teljes pályázat lebonyolítására már nem volt lehetőség, ezért először meghívásos alapon töltötték fel a pénzügyi gondnokok névjegyzékét.⁷

Természetesen az első években – mint minden új dolog – a pénzügyi gondnokok tevékenysége sem volt zökkenőmentes. Néhány esetben ugyanis a pénzügyi gondnok nem ismerte kellően az önkormányzati gazdálkodásra vonatkozó szabályokat. Ennek oka pedig elsődlegesen abban rejlett, hogy a Kormányrendelet alapján a pénzügyi gondnokok névjegyzéke a felszámolói névjegyzékben szereplő társaságokból állt össze, akik kiváló ismerői voltak ugyan a gazdasági társaságokra vonatkozó szabályozásnak, az önkormányzati szféra sajátosságainak kellő mélységű ismeretével azonban már nem minden esetben rendelkeztek.⁸ A fentieket erősíti meg a Kormányrendelet 2. § c) pontjának szabályozása, amely 1996-ban még azt rögzítette, hogy „a pénzügyi gondnokok névjegyzékébe – pályázat alapján – az vehető fel, aki legalább kétéves önkormányzati gazdasági gyakorlattal rendelkező, büntetlen előéletű közgazdász foglalkoztat.”

A Kormányrendelet megalkotásakor a 3. § (1) bekezdésében a következőképpen rögzítették a pénzügyi gondnokok pályáztatását: „A pályázat kiírásának szükségességét a belügyminiszter által kinevezett tagokból álló bizottság évente megvizsgálja, és javaslatot tesz annak kiírására. A pályázat kiírása legalább ötévente kötelező.”⁹ Az 1996-2013. között hatályban lévő listán a 23 pénzügyi gondnokként kijelölhető társaság között volt olyan, amelyik egyetlen kirendelést sem kapott. Ennek oka, hogy nem készült olyan számítógépes program, amely alkalmas lett volna arra, hogy véletlenszerűen válassza ki vagy a

sorban következőt jelölje ki a listán szereplő szervezetek közül. A másik ok pedig az lehet, hogy az illetékes törvényszék hiába törekszik a pénzügyi gondnokok egyenletes kijelölésére, az elrendelt eljárások alacsony száma ezt nem teszi lehetővé.¹⁰

A pénzügyi gondnokok névjegyzékébe tehát csak az vehető fel, aki szerepel a felszámolói névjegyzékben. A felszámolói névjegyzék teljes megújítása érdekében a Kormány legutóbb 2013. április 15-én írt ki nyilvános pályázatot¹¹ azért, hogy Magyarországon felszámolói és vagyonfelügyelői tevékenységet kizárólag a magas szakmai színvonalon és szabályszerűen működő felszámoló szervezetek végezhesenek. A meghirdetett százharminc helyre háromszáznegyvennégy pályázat érkezett a Közigazgatási és Igazságügyi Hivatalba, ahol egy kilenc tagú, a minisztériumok, állami hatóságok, valamint a gazdasági kamara által delegált tagokból álló bizottság értékelte a pályázatokat. A hét évre kiválasztott felszámoló névjegyzéke 2014. február 15-től lépett hatályba.¹²

A felszámoló hatályos névjegyzékén természetes személy nem található. A százharminc felszámoló közül 107 (82,3%) korlátolt felelősségű társaság, 23 (17,7%) pedig zártkörűen működő részvénytársaság. Ebből az következik, hogy a következő hétéves ciklusban csupán cégek bízhatók meg pénzügyi gondnoki feladatokkal.

Az önkormányzati adósságrendezési eljárásokkal kapcsolatosan érdekes momentum, hogy az új felszámolói névjegyzékben a korábban pénzügyi gondnokként kijelölt gazdasági társaságok közül csupán hét található.¹³ Így például már nincs a listán a MÁTRAHOLDING Gazdasági Tanácsadó Zrt., amely 1996-2013. között huszonhárom (az eljárások harmada) önkormányzati adósságrendezési eljárást vezetett le sikeresen.

Eljáró gazdasági társaságok és megbízottaik

Az eddigi hatvankilenc adósságrendezési eljárással érintett önkormányzat közül tíz¹⁴ (tizenkét eljárás) esetében nincs adatom a pénzügyi gondnok személyéről, a fennmaradó ötvenhét eljárást (82,6%) azonban a következő tizenhárom pénzügyi gondnok bonyolította:

- A CONT(O)-ROLL Szolgáltató Kft. (székhely: Budapest): Esztergom, Tiszafüred, Verseg.
- Alexander & Co. Gazdasági Szaktanácsadó Kft. (Budapest): Csepreg.

¹⁰ DR. HAMVAS ÁKOS–KEMÉNYNÉ KONCZ ILDIKÓ–MOLNÁR GYÖRGY–DR. SCHNEIDER MAGDOLNA–DR. SZABÓ HAJNALKA: Az önkormányzati rendszert érintő változások és az adósságrendezés gyakorlata (Wolters Kluwer Kft., Budapest, 2013., 96.)

¹¹ A Kormány pályázati felhívása az új felszámolói névjegyzékbe történő felvitelre [Hivatalos Értesítő 2013. évi 16. szám (2013. április 15.), 2412–2416.]

¹² A Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal közleménye a 2014. február 15. napjától hatályos új felszámolói névjegyzékbe került felszámoló névjegyzékéről [Hivatalos Értesítő 2014. évi 11. szám (2014. február 14.), 883–888.]

¹³ Alexander & Co. Kft., CRAC-ORG Zrt., Felszámoló-REORG Zrt. (a REORG Zrt. jogutódja), KERSZI Zrt., PK-ECONO Kft., TM-LINE Zrt., VECTIGALIS Zrt.

¹⁴ Bakonszeg (két eljárás), Bátorliget, Domaháza, Dunafalva, Egerszólát, Felsőmocsolád, Kács, Nágocs (két eljárás), Nemesgulács, Sorokpolány.

⁷ HERBST ÁRPÁD–SZEGVÁRI PÉTER: Adósságrendezés az önkormányzatoknál (Századvég kiadó, Budapest, 1996.) Innen: KUSZTOSNÉ NYITRAI EDIT: A helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásának gyakorlati kérdései, 67.

⁸ DELI ERIKA: A helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárása I. (Munkaadó Lapja, 20. szám, 1999. aug. 15.)

⁹ A 2009. október 1. óta hatályos szöveg a következő: „A pályázat kiírása legalább ötévente kötelező.”

- BAREX Gazdasági Tanácsadó, Kereskedő és Szolgáltató Kft. (Szarvas): Biri, Nyírkarász.
 - CRAC-ORG Felszámoló és Csődmenedzselő Zrt. (Budapest): Neszmély.
 - Csabaholding Szolgáltató Kft. (Budapest): Kőtelek.
 - KELET-HOLDING Gazdasági Tanácsadó Zrt. (Budapest): Heves város, Tiszabura.
 - KERSZI Kereskedelmi és Pénzügyi Szervezési-Tanácsadó Zrt. (Budapest): Abádszalók, Gacsály, Hásságy, Magyardombegyház, Nagydobos, Olasz, Szigetvár, Tiszabő, Versend.
 - MÁTRAHOLDING Gazdasági Tanácsadó Zrt. (Budapest): Aba, Atkár, Csány, Erdőbénye, Gönc, Heves megye, Kajászó, Kiscséc, Kisnamény, Nagykinizs, Pilisjászfalu, Sata I-II., Selyeb I-II., Siklósnagyfalu, Somoskőújfalu, Sóstófalva, Szentistvánbaksa, Tiszaderzs, Tiszavalk, Vizsoly, Zádorfalva.
 - PK-ECONO Pénzügyi Gazdasági Tanácsadó Kft. (Budapest): Páty.
 - REORG Gazdasági és Pénzügyi Zrt. (Budapest): Somogyfájsz.
 - TM-LINE Felszámoló és Gazdasági Tanácsadó Zrt. (Budapest): Pölöskefő, Salomvár, Seregélyes.
 - VECTIGALIS Általános Vállalkozási Zrt. (Budapest): Boba, Forró, Gelse, Gilvánfa, Jásztelek, Nemesvid, Nick, Ősi, Somogyudvarhely.
 - 198. Sz. Juris-Invest Tanácsadó, Befektető és Szolgáltató Kft. (Berettyóújfalu): Ópályi.
- A tizenhárom kijelölt pénzügyi gondnok közül csupán kettő (15,4%) volt vidéki (Szarvas, Berettyóújfalu) gazdasági társaság, a többi (84,6%) budapesti székhelyű cég volt. A valóságban az eljárást a kijelölt pénzügyi gondnok cég egy-két megbízottja végezte, ahogy az az alábbi táblázatból látható.

1. táblázat

A kijelölt pénzügyi gondnok nevében eljáró személy(ek)¹⁵

Ssz.	Kijelölt pénzügyi gondnok nevében eljáró személy	Kijelölt pénzügyi gondnok cég	Adósságrendezési eljárással érintett önkormányzat
1.	Albert Miklós	MÁTRAHOLDING Zrt.	Siklósnagyfalu
2.	Dr. Andris Ildikó	TM-LINE Zrt.	Seregélyes
3.	Balázs István	BAREX Kft.	Biri
4.	Csapó Adrienn	MÁTRAHOLDING Zrt.	Erdőbénye, Selyeb II.
5.	Csehné Köteles Rozália	KERSZI Zrt.	Hásságy, Magyardombegyház, Olasz, Szigetvár, Versend
6.	Dr. Csontos Éva	BAREX Kft.	Nyírkarász
7.	Dávid Pál	MÁTRAHOLDING Zrt.	Kiscséc
8.	Horváth László	n.a.	Felsőmocsolád
9.	Dr. Károly Pál	MÁTRAHOLDING Zrt.	Tiszaderzs
10.	Dr. Kincses Ferenc	MÁTRAHOLDING Zrt.	Sata I-II., Selyeb I.
		KELET-HOLDING Zrt.	Tiszabura
11.	Dr. Kökényesi Antal	198. Sz. Juris-Invest Kft.	Ópályi
12.	Dr. Kóváry Péter	Csabaholding Kft.	Kőtelek
13.	Marjasné Endrédi Zsuzsanna	MÁTRAHOLDING Zrt.	Zádorfalva
14.	Molnár György	KERSZI Zrt.	Abádszalók, Tiszabő
15.	Pálné Dr. Németh Valéria	KELET-HOLDING Zrt.	Heves
		MÁTRAHOLDING Zrt.	Nagykinizs, Szentistvánbaksa, Vizsoly
16.	Péter Márta	VECTIGALIS Zrt.	Gelse
17.	Piller Zsuzsa ¹⁶	A CONT(O)-ROLL Kft.	Tiszafüred, Verseg
18.	Pinkáné Surányi Edit	MÁTRAHOLDING Zrt.	Aba
		VECTIGALIS Zrt.	Boba, Forró
19.	Pintér Benedek	MÁTRAHOLDING Zrt.	Somoskőújfalu
20.	Pogacsics Milán	TM-LINE Zrt.	Pölöskefő, Salomvár
21.	Sámoly György	MÁTRAHOLDING Zrt.	Gönc, Heves megye
22.	Sulyok Krisztián	CRAC-ORG Zrt.	Neszmély
23.	Szabó Sándor	MÁTRAHOLDING Zrt.	Csány
24.	Szathmáry Tibor ¹⁷	A CONT(O)-ROLL Kft.	Esztergom, Tiszafüred, Verseg
25.	Veres-Bocskay Katalin	VECTIGALIS Zrt.	Nemesvid, Ősi

¹⁵ A táblázat publikációk és az eljárások alá vont önkormányzatok jegyzőinek adatszolgáltatásai alapján készült. Azok a települések nem szerepelnek a táblázatban, amelyekről nincs használható adat.

¹⁶ PILLER ZSUZSA Tiszafüreden és Versegen SZATHMÁRY TIBORRAL együtt látta el a feladatot.

¹⁷ SZATHMÁRY TIBOR Tiszafüreden és Versegen PILLER ZSUZSÁVAL együtt látta el a feladatot.

Természetesen az is előfordult már több esetben, hogy a kijelölt pénzügyi gondnok helyett az illetékes bíróság másik pénzügyi gondnokot jelölt ki. Az okot a bírósági végzések nem tartalmazzák, így csupán következtetni lehet arra, hogy

valamilyen összeférhetlenségi ok indokolta a változtatást. Az eddigi hatvanöt eljárás során öt esetben (7,7%) változott meg a pénzügyi gondnok személye. Mindegyik eset a 2010. évet követően indult.

2. táblázat

A pénzügyi gondnok személyének változása¹⁸

Sz.	Település	Kijelölt pénzügyi gondnok	Új pénzügyi gondnok
1.	Esztergom (2010–2011)	Budapest Holding Első Hazai Vagyonkezelő Zrt. (Budapest)	A CONT(O)-ROLL Szolgáltató Kft. (Budapest)
2.	Magyardombegyház (2010–2011)	AGROGENERÁL Szaktanácsadó és Szolgáltató Kft. (Szolnok)	KERSZI Kereskedelmi és Pénzügyi Szervezési-Tanácsadó Zrt. (Budapest)
3.	Nagykinizs (2013–2014)	Alexander & Co. Gazdasági Szaktanácsadó Kft. (Budapest)	MÁTRAHOLDING Gazdasági Tanácsadó Zrt. (Budapest)
4.	Nemesvid (2010–2012)	REORG Gazdasági és Pénzügyi Rt. (Budapest)	VECTIGALIS Általános Vállalkozási Zrt. (Budapest)
5.	Tiszafüred (2013)	Pátia Consult Gazdasági Tanácsadó és Vagyonkezelő Zrt. (Budapest)	A CONT(O)-ROLL Szolgáltató Kft. (Budapest)

A díjazás

A gondnoki feladatok ellátásáért díjazás illeti meg a kijelölt céget. Egy régi mondás szerint azonban „*amilyen a munka, olyan a fizetség*”. A díjazás ennek következtében több tételből áll és állhat.

A pénzügyi gondnok díjazásának három lehetőségét nevesíti a Har. és végrehajtási rendelete. Az első esetben a pénzügyi gondnok díját a kijelölő bíróság állapítja meg az érvényben lévő törvényi mérték keretein belül.

A második esetben a pénzügyi gondnok tevékenysége során felmerült és igazolt költségeket (például az utazás költségeit, a hiányzó vagyonkataszter vagy ingatlan-értékbecslés elkészítésének kiadásait, a sokszorosítást és egyéb ügyviteli költségeket) és az általa igénybe vett szakértők díját fizetik ki az esedékesség időpontjában és sorrendjében.¹⁹ Ez azonban már nem a központi költségvetésből származik, hanem azt a helyi önkormányzat saját büdzséjéből finanszírozza. A pénzügyi gondnok természetesen ebben az esetben sem számlázhat korlátlanul, hiszen ezt a bevételt a bíróság felügyeli, mégpedig akként, hogy a pénzügyi gondnoknak az egyezségi, illetőleg a vagyonfelosztási javaslat benyújtásával egyidejűleg tételes elszámolást kell benyújtania a bírósághoz, megindokolva a felmerült kiadások szükségességét.²⁰

A harmadik díjazási formát a Har. 26. §-a szabályozza, amely szerint az eljárás alatt álló önkormányzat és hitelezői megállapodhatnak abban, hogy az egyezség végrehajtásának

felügyeletével a pénzügyi gondnokot bízzák meg. Ebben az esetben – azon túl, hogy meg kell határozni a pénzügyi gondnoknak az eljárást befejező végzést követően felmerülő feladatait és hatáskörét – kötelezően meg kell állapodni a felügyelet idejére szóló díjazásáról. A díjazás mértékét és a kiadások szükségességét a bíróság már nem felügyeli – tekintettel arra, hogy végzésével már megszüntette az eljárást –, az a szerződő felek megállapodásától függ.

Visszakanyarodva a fentiekben nevesített az első díjazási formához, a Har. megalkotásakor a 33. § (1) bekezdése a következőképpen rendelkezett: „*A pénzügyi gondnok díját – az eset körülményeitől függően – a bíróság állapítja meg. Összegét az éves költségvetési törvény határozza meg; 1996-ban legalább 300 000 forint, legfeljebb 2 000 000 Ft.*” A díj összege már a következő költségvetési évtől módosult, hiszen az 1997. évi költségvetési törvényben²¹ 500 000–2 500 000 forint közötti összegben határozták meg. A Har. hatálybalépését követő harmadik évtől, 1998-tól²² százezer forinttal növelték a minimum összeget; majd 1999-től 2004-ig változatlanul maradt a pénzügyi gondnok díja (600 000–2 500 000 forint). 2005-től aztán jelentős mértékben emelték a díj mértékét: „*A pénzügyi gondnok díjának összege – az általános forgalmi adóval együtt – legalább 800 000 forint, legfeljebb 3 000 000 forint.*”²³ Az összeg az elmúlt kilenc évben nem változott.

A bíróság – a Har. 25. § (4) bekezdésében és 32. § (5) bekezdésében foglaltak alapján – az adósságrendezési eljárás befejezésével egyidejűleg a pénzügyi gondnokot felmenti és megállapítja a díját. A gondnok díjának megállapításánál azonban a bíróság nem az érintett önkormányzat méretéből, vagyonából, esetleg éves költségvetési főösszegéből indul ki, hanem az eljárás összes adatát, körülményeit mérlegeli. A pénzügyi gondnok díjazásának mértékéről – az eset ösz-

¹⁸ A táblázat a Cégbközlöny Online adatai alapján készült.

¹⁹ Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 52. § (6) bekezdése szerint „*a helyi önkormányzat kiadási előirányzatai terhére a polgármester vagy az általa írásban felhatalmazott személy vállalhat kötelezettséget*”. A Har. azonban olyan speciális jogszabálynak minősül, amely felülírja az önkormányzatok működését szabályozó egyéb jogszabályok alkalmazását, így az önkormányzatnak kötelessége a pénzügyi gondnok által igénybe vett szakértők díjának kifizetése. A polgármester tehát nem bírálhatja felül a pénzügyi gondnok által igénybe vett szakértő szükségességét; erre csak a bíróság jogosult az eljárás befejezését követően.

²⁰ Har. 33. § (3) bekezdés

²¹ A Magyar Köztársaság 1997. évi költségvetéséről szóló 1996. évi CXXIV. törvény 6. számú melléklete

²² A Magyar Köztársaság 1998. évi költségvetéséről szóló 1997. évi CXLVI. törvény 6. számú melléklete

²³ A Magyar Köztársaság 2005. évi költségvetéséről szóló 2004. évi CXXXV. törvény 6. számú melléklete

szes körülményeinek alapulvételével – tehát a bíróság dönt, ami azt jelenti, hogy a bíróság a díjazás megállapítása során mérlegeli a pénzügyi gondnok által végzett munka mennyiségét, minőségét, a hitelezők számát, az eljárás időtartamát, a felosztandó vagyontömeg volumenét, az önkormányzati tulajdonú gazdálkodó szervezetek számát, valamint az eljárást befolyásoló összes körülményt. A díj kiutalásáról a bíróság

jogerős végzése alapján – a Belügyminisztérium illetékes államtitkárságával történő előzetes egyeztetést követően – a Magyar Államkincstár gondoskodik.

Amennyiben az adósságrendezési eljárás nem egyezséggel, hanem a vagyon bírósági felosztásával fejeződik be, a végzés díjmegállapító rendelkezése ellen a pénzügyi gondnok és a miniszter fellebbezhet.²⁴

3. táblázat

A pénzügyi gondnokok díja az egyes eljárások során 1996-2013. között²⁵

Ssz.	Település	Cég	Díjazás (Ft)
1.	Atkár	MÁTRAHOLDING Zrt.	2 000 000
2.	Bakonszeg I.	n.a.	2 500 000
	Bakonszeg II.	n.a.	7 500 000
3.	Bátorliget	n.a.	5 000 000
4.	Biri	BAREX Kft.	1 400 000
5.	Csány	MÁTRAHOLDING Zrt.	1 600 000
6.	Csepreg	Alexander & Co. Kft.	1 700 000
7.	Domaháza	n.a.	1 300 000
8.	Dunafalva	n.a.	2 500 000
9.	Egerszólát	n.a.	1 700 000
10.	Forró	VECTIGALIS Zrt.	1 350 000
11.	Gilvánfa	VECTIGALIS Zrt.	1 000 000
12.	Gönc	MÁTRAHOLDING Zrt.	2 500 000
13.	Kács	n.a.	600 000
14.	Kisnamény	MÁTRAHOLDING Zrt.	2 500 000
15.	Magyardombegyház	KERSZI Zrt.	3 500 000
16.	Nágocs II.	n.a.	3 800 000
17.	Nick	VECTIGALIS Zrt.	2 000 000
18.	Páty	PK Econo Rt.	2 500 000
19.	Sáta I.	MÁTRAHOLDING Zrt.	2 100 000
20.	Selyeb I.	MÁTRAHOLDING Zrt.	3 000 000
21.	Somogyfajsz	REORG Zrt.	2 125 000
22.	Somogyudvarhely	VECTIGALIS Zrt.	2 500 000
23.	Sorokpolány	n.a.	1 300 000
24.	Sóstófalva	MÁTRAHOLDING Zrt.	1 300 000
25.	Tiszavalk	MÁTRAHOLDING Zrt.	3 000 000
Összesen			62 275 000

Amint azt a fenti táblázat adatai is mutatják – huszonöt eljárás adatait alapul véve – átlagosan közel 2 500 000 Ft (2 491 000 Ft) illeti meg a pénzügyi gondnok(ka)t eljárásonként.

A névjegyzékből való törlés

A pénzügyi gondnokok névjegyzékére kerülés természetesen nem jelenti azt, hogy a továbbiakban nem kell megfelelni a jogszabályi előírásoknak. A helyi önkormányzatokért felelős miniszter a pénzügyi gondnoknál ellenőrizheti ugyanis a Kormányrendelet előírásainak betartását. Ha valaki vagy valamely társaság már nem felel meg a jogszabályi előírásoknak, azt a miniszter törli a névjegyzékből. Így törölheti a névjegyzékből azt a pénzügyi gondnokot, amelyről – a bíróság megkeresése alapján – kiderül, hogy a Har. összeférhetetlen-

ségi szabályairól²⁶ nem tájékoztatta az őt kijelölő bíróságot, vagy a Har. 14. § (5) bekezdése alapján a bíróság e tiszteből felmentette. Ugyancsak törölhető a névjegyzékről a pénzügyi gondnok, ha az adósságrendezési eljárás alatt álló önkormányzat bejelentette, hogy a gazdálkodási ügyeiről megszer-

²⁴ Har. 32. § (5) bekezdés

²⁵ A táblázat minisztériumi közlemények és az eljárások alá vont önkormányzatok jegyzőinek adatszolgáltatásai alapján készült. Azok a települések nem szerepelnek a táblázatban, amelyekről nincs használható adat.

²⁶ Nem jelölhető ki pénzügyi gondnoknak az érintett önkormányzat polgármestere, képviselője, költségvetési intézményének vezetője és dolgozója, valamint hozzátartozóik [Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pont] e minőség fennállása alatt, illetve annak megszűnésétől számított három évig; az önkormányzat hitelezője, vagy akinek az önkormányzat hitelezője, illetve akinél az önkormányzat tulajdonosi jogosultsággal rendelkezik; az önkormányzat által megbízott könyvvizsgáló, belső ellenőr; a képviselő-testület bizottságának nem képviselő tagja; a jegyző, valamint az önkormányzati hivatal dolgozója. [Har. 9. § (3) bekezdés]

zett információkat nem kezelte bizalmasan, azt harmadik félnek – szándékosan vagy gondatlanságból – kiszolgáltatta. A fentiekben túlmenően törölhető a nyilvántartásból akkor is, ha nem felelt meg a pályázati kiírásban foglaltaknak, ha elmulasztotta a Har.-ban számára meghatározott feladatok végrehajtását, amennyiben vele szemben felszámolási eljárás megindulásáról vagy végelszámolási eljárásról szóló végzés jelent meg a Cégközlönyben, végül pedig abban az esetben is, ha azt a pénzügyi gondnok maga kéri.

Amennyiben a bíróság a pénzügyi gondnokot felmentette, az újabb kijelöléséig a régi változatlanul köteles feladatait ellátni. Előfordulhat az is, hogy a pénzügyi gondnokot a folyamatban lévő adósságrendezési eljárás közben törlik a névjegyzékből. Ekkor az öt korábban kijelölő bíróság a törlést követő nappal új pénzügyi gondnokot jelöl ki. Az előd a felmentését vagy törlését követő tizenöt napon belül köteles tevékenységéről és az adósságrendezési eljárásról tájékoztatót, valamint az önkormányzat vagyoni-pénzügyi helyzetében bekövetkezett változásokról beszámolót készíteni. A pénzügyi gondnoki tevékenységről és a főbb bizonylatok átadásáról közös jegyzőkönyvet kell készíteni. A tevékenység szakszerű átadásáról a közös jegyzőkönyv és a mellékletek megküldésével a volt pénzügyi gondnok az átadást követő három napon belül köteles a bíróságot tájékoztatni.²⁷

A bíróság az iratátadási kötelezettség elmulasztása esetén pénzbírságot szabhat ki a volt pénzügyi gondnokra. Az utód pedig észrevételt tehet a bíróságnál, ha a tevékenység átadását nem megfelelőnek, vagy az átadott bizonylatokat nem teljes körűnek tartja, és ezt a közös jegyzőkönyvben is jelezte. Szintén észrevétellel élhet az új pénzügyi gondnok, amennyiben működése során elődje jogszabályt sértő tevékenységét tapasztalja és ezt hitelt érdemlő módon bizonyítani tudja. A bíróság az utód észrevétele alapján kötelezheti a volt pénzügyi gondnokot a hiányzó iratok átadására vagy pénzbírság megfizetésére, illetve kezdeményezheti a törlést a névjegyzéket vezető miniszternél.

A pénzügyi gondnok feladatai

A pénzügyi gondnok feladatainak rövid ismertetése előtt tisztázni kell, hogy az eljárás során az önkormányzatot érintő gazdasági kérdésekben a pénzügyi gondnok nem dönthet. Ennek következtében a pénzügyi gondnok nem hozhat pénzügyi-gazdasági döntéseket, nem vonhatja el a polgármester, a képviselő-testület, a pénzügyi bizottság, esetlegesen a jegyző hatáskörét. Természetesen a vonatkozó jogszabályok lehetővé teszik számára, hogy előterjesztéseket tegyen, arra azonban nincs semmiféle kötelezés, hogy a képviselő-testület vagy bizottság az adott előterjesztést elfogadja.

A pénzügyi gondnok feladatait számos szerző számos cikkben ismertette már, nemrégiben pedig egy könyv is megjelent az önkormányzati adósságrendezéssel kapcsolatosan, kitérve a pénzügyi gondnok feladataira.²⁸ A kiadvány III. fejezeté-

nek szerzői²⁹ ismertették és részletezték a pénzügyi gondnok feladatait:

- általánosságban,
- az eljárás megindításakor,
- az intézkedések jogszerűségének szempontjából,
- a hitelezői igények kezelését illetően,
- az adósságrendezési bizottság elnökeként,
- a válságköltségvetéshez, a reorganizációs programhoz és az egyezségi tárgyaláshoz kapcsolódóan,
- az önkormányzati vagyon bíróság általi felosztása esetén,
- a vagyon értékesítéséhez kapcsolódóan, végül pedig
- egyfajta ajánlásként általános követelményeket fogalmaztak meg a pénzügyi gondnok tevékenységét illetően.

Mindezekre tekintettel csak röviden, szinte csak érintőlegesen foglalom össze a pénzügyi gondnok jogszabályokban nevesített feladatait.

A pénzügyi gondnok feladat- és hatásköre (amelyet a Har. külön részben, a 14-19. §-okban részletez) garanciális, legfőképpen pedig szakmai jellegű az adósságrendezési eljárásban. Tényleges döntéshozatali jogosultsága nincs, azonban személyében biztosítja az adósságrendezési eljárás sikerességét, a pénzügyi konszolidáció sikeres végig vitelét. Ezen túlmenően a pénzügyi gondnok végrehajtó szereppel bír, tájékoztat és jelez (kormány megbízott, bíróság és más hatóságok felé), amennyiben szabálytalanságot észlel. A Har. rendelkezése alapján ő az adósságrendezési bizottság³⁰ elnöke, amely pozícióján keresztül folyamatos kapcsolatban van az önkormányzat döntéshozóival, másrészt részt vesz a képviselő-testület döntései szakmai előkészítésében. Javaslaival, véleményével, tanácsaival elősegíti, hogy az önkormányzat a szakmailag leginkább racionális, megalapozott alternatívát válassza az eljárás minden egyes mozzanata során.

A pénzügyi gondnok – amellet, hogy elsősorban segíti a helyi önkormányzatot az egyezség létrehozásában, illetőleg ennek hiányában lebonyolítja a vagyon bírósági felosztását – a hitelezők érdekében felügyeli is az önkormányzat gazdálkodását az adósságrendezés során. A pénzügyi gondnok konkrét feladatai közül a legfontosabbak a következők:

- áttekinti az önkormányzat gazdálkodását, és feltárja, hogy milyen okok vezettek az adósságrendezés megindításához,
- tanácskozási joggal kötelezően részt vesz a képviselő-testület és a bizottságok nyilvános és zárt ülésén, amennyiben az önkormányzat vagyonával kapcsolatos előterjesztést tárgyalnak;

²⁹ MOLNÁR GYÖRGY, DR. SCHNEIDER MAGDOLNA ÉS DR. SZABÓ HAJNALKA

³⁰ Az adósságrendezési bizottság különleges „szervezete” az eljárásnak. Létrehozását az önkormányzatiság, az önrendelkezés fenntartása indokolta. A Har. 16. § (1) bekezdése írja elő a létrehozását az adósságrendezés megindítását követő nyolc napon belül. A bizottság feladata, hogy a képviselő-testület hatáskörébe tartozó ügyek kivételével valamennyi gazdasági kérdésben döntsön. Elnöke a pénzügyi gondnok, tagja a polgármester, a jegyző, a pénzügyi bizottság elnöke és egy önkormányzati képviselő. Döntését többségi szavazataránnyal hozza meg, szavazategyenlőség esetén azonban a pénzügyi gondnok szavazata dönt. A Har. 20. § (1) bekezdése alapján az adósságrendezési bizottság feladata a reorganizációs program és az egyezségi javaslat elkészítése.

²⁷ HERBST–SZEGVÁRI (1996): i.m. 69–71.

²⁸ DR. HAMVAS–KEMÉNYNÉ KONCZ–MOLNÁR–DR. SCHNEIDER–DR. SZABÓ (2013): i.m. 159–168.

- az adósságrendezéssel kapcsolatban előterjesztést tehet, amelyet a képviselő-testület vagy bizottság soron kívül tárgyalni köteles,
- kezdeményezi a helyi önkormányzat esedékessé vált követeléseinek behajtását,
- tájékoztatja a hitelezőket az önkormányzat vagyonával, valamint az eljárással kapcsolatban.

A pénzügyi gondnok egyébként a gazdálkodással összefüggő ellenőrzési funkcióját részben azáltal is gyakorolja, hogy a képviselő-testületi ülésre készült költségvetést érintő előterjesztésekhez csatolni kell a véleményét. Amennyiben a pénzügyi gondnok érvelése nem győzi meg a képviselő-testületet, s az a pénzügyi gondnok által rossznak minősített gazdasági döntést hoz, úgy a gondnoknak lehetősége van arra, hogy azt „megvétőzza”, mégpedig oly módon, hogy megtagadja a kötelezettségvállalások és kifizetések teljesítéséhez szükséges ellenjegyzést.

Kifogás a pénzügyi gondnok intézkedése ellen

A Har. az adósságrendezés résztvevői számára lehetővé teszi, hogy – a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül – kifogással éljenek a bíróságnál a pénzügyi gondnok jogszabálysértő intézkedése vagy mulasztása ellen.³¹ A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy a vétőjog lehetőségének ellenére az érintett önkormányzatok elégedettebbek a pénzügyi gondnoki tevékenységgel, mint a hitelezők. A bíróság előtti kifogások ugyanis valamennyi esetben ez utóbbi féltől származtak; bár a hitelezői sérelmek többségét a bíróságok megalapozatlannak találták. Ez alól egyetlen kivétel említhető meg: egy esetben az eljáró pénzügyi gondnok olyan egyezségi javaslatot készített, melyben egy-egy hitelezői csoporton belül is különbséget tett a kielégítés mértékében, továbbá előfordult, hogy az egyes hitelezőknek felajánlott vagyon értéke magasabb volt, mint a követelés összege. Ebben az esetben a pénzügyi gondnok által elkövetett hiba olyan mértékű volt, hogy – annak ellenére, hogy a hitelezők egyezséget kötöttek – bírósági vagyonfelosztást tett szükségessé.³²

Amennyiben a bíróság a kifogást megalapozottnak találja, elrendelheti a pénzügyi gondnok intézkedésének felfüggesztését, megsemmisítését vagy meg is változtathatja azt, illetőleg a pénzügyi gondnokot megfelelő intézkedés megtételére kötelezheti. Amennyiben a pénzügyi gondnok továbbra is „kötí az ebet a karóhoz”, azaz nem hajtja végre a kifogásnak helyt adó jogerős bírósági végzést, a bíróság – hivatalból vagy kérelemre – a pénzügyi gondnokot tisztából felmentheti, az ezzel járó költségek viselésére kötelezheti, sőt a díját is csökkentheti. A Legfelsőbb Bíróság egyik eseti döntésében rámutatott, hogy amennyiben az adósságrendezés során a pénzügyi gondnok egy kifogásnak helyt adó jogerős végzést nem hajtott végre, ez okot szolgáltathat a díja csökkentésére.³³

A fentiek alapján azonban minden félnek arra kell törekednie, hogy a kifogásolt eljárást vagy mulasztást ne bírósági

döntés útján orvosolják, hiszen az indokolatlanul meghosszabbít(hat)ja az adósságrendezést. Az pénzügyi gondnoki eljárás jogszerűségének megítélését és korrigálását sokkal célravezetőbb tárgyalásos úton „elsimítani”!

A „pénzügyi gondnok” más országok szabályozásában

Természetesen kérdésként merülhet fel, hogy más országokban hogyan szabályozzák a pénzügyi gondnok kiválasztását, feladatait, illetőleg ki vagy mi, aki/ami ellátja a pénzügyi gondnoki feladatokat? A jelenlegi téma alapján tehát elsősorban az eljáró szakember személyét vettem górcső alá a nemzetközi szabályozás vizsgálatánál és ismertetésénél.

Az 1996. évi magyar szabályozást megelőzően az Amerikai Egyesült Államok csődtörvényének³⁴ 1978-ban megalkotott 9. fejezete szabályozta az önkormányzatok adósságrendezését,³⁵ mely – a magyar szabályozással ellentétben, a tengerentúli sajátosságoknak megfelelően – a városok, a falvak és a megyék mellett magában foglalja az önkormányzati közszolgáltatók és az iskolai kerületek (körzetek) adósságrendezését is. A 9. fejezet egyik, a csődtörvény többi részétől eltérő szabályozása alapján a benyújtott kérelmet nem „automatikusan” osztják rá egy bíróra, hanem az ügy székhelye szerinti kerület főbírója jelöl ki egy csődbírót (bankruptcy judge), aki irányítja az ügyet a hatályos törvények szerint.³⁶

1996 óta további három állam is megalkotta a saját önkormányzataira vonatkozó „csődtörvényét”: Észtország 2004-ben,³⁷ Lettország 2007-ben,³⁸ a Dél-Afriakai Köztársaság pedig 2003-ban,³⁹ amelynek 2012. évi módosítása szabályozta részletesen az önkormányzati pénzügyi kihágások szabályait.

Az észt és lett szabályozás nem csupán az önkormányzatokra, hanem a természetes és más jogi személyekre is vonatkozik; emiatt mindkét törvény igen nagy terjedelmű. Az viszont világosan látszik, hogy mindkét Balti állam szabályozásához mintaként szolgált az Egyesült Államok csődtörvénye, valamint Magyarország adósságrendezési törvénye.

Az észt csődeljárásban az illetékes bíróság egy ideiglenes gondnokot (vagyonfelügyelőt) nevez ki. A vagyonfelügyelő lehet – egy az igazságügy miniszter által megbízott – természetes személy, de lehet egy ügyvéd is.⁴⁰ Összeférhetetlenségi szabályok természetesen az észt szabályozásban is szerepelnek, mely szerint – az adóstól és a hitelezőktől független – vagyonkezelő nem lehet bírósági alkalmazott.⁴¹

³⁴ United States Bankruptcy Act., 1937.

³⁵ Municipality Bankruptcy

³⁶ „The chief judge of the court of appeals for the circuit embracing the district in which the case is commenced [designates] the bankruptcy judge to conduct the case.” [11 U.S.C. § 921 (b)].

³⁷ ZSUGYEL JÁNOS (szerk.): A közpénzügyek nagy kézikönyve (Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft., Budapest, 2009.) Innen: JÓKAY KÁROLY: A szubszuverén szint deficitfinanszírozása (II. rész, 5. cím, 2. fejezet, 295-296.) Az észt csődtörvényt 2003-ban alkották meg Pankrotiseadus (Csődtörvény) címmel.

³⁸ Maksätnešpejas likums (2007), azaz „Fizetéseképtelenségi törvény”

³⁹ Local Government: Municipal finance Management Act (Act 56 of 2003)

⁴⁰ Pankrotiseadus § 56. (1)

⁴¹ Pankrotiseadus § 56. (3)

³¹ Har. 14. § (3)-(5) bekezdés

³² Deli (1999)

³³ Fpk.VIII.31.250/1997/2.

A Pankrotiseadus szerint az ideiglenes vagyonszelő – a Har.-ban foglaltakhoz hasonlóan – díjazás illeti meg, melynek mértékét szintén a kijelölő bíróság határozza meg. A bíróság a díj mértékének meghatározásánál figyelembe veszi a vagyonszelő feladatának nagyságát, összetettségét, valamint a vagyonszelő „képességeit” is: „*Ajutisel halduril on õigus saada oma õlesannete täitmise eest tasu, mille suuruse määrab kohus, samuti nõuda oma õlesannete täitmiseks tehtud vajalike kulutuste hüvitamist. Tasu suuruse määramisel arvestab kohus ajutise halduri õlesannete mahtu, keerukust ja ajutise halduri kutseoskusi.*”⁴²

A lettek fizetésképtelenséget szabályozó törvénye, a 2007-ben hatályba lépett Maksätnepejas likums csõdgonnokot nevez meg az eljárás bonyolítójaként. Csõdgonnok az a természetes személy lehet, aki:

- betöltötte a 25. életévét,
- jogi és mester végzettséggel rendelkezik, vagy jogi egyetemi oktató,
- legalább három éves szakmai tapasztalattal rendelkezik,
- magas szinten járatos a lett nyelvben, és
- megszerezte a csõdgonnok bizonyítványt.⁴³

Az észt szabályozáshoz hasonlóan a lett törvény is tartalmazza a csõdgonnok díjazását. Az észtek díjazása azonban összetettebb: eszerint egyszeri díj (a minimálbér háromszoros) illeti meg a csõdgonnokot a kijelölése, megbízása időpontjában, továbbá nyolc havi minimálbérnek megfelelő összeg illeti meg önkormányzati fizetésképtelenségi eljárás lefolytatása esetén, amit kiegészít egy az önkormányzat költségvetésének 5%-át kitevő kompenzáció.

A Dél-Afrikai Köztársaságban nem egy kijelölt gazdasági társaság, hanem egy öttagú „fegyelmi tanács”⁴⁴ látja el a feladatokat: „*The Municipal Council of a municipality or board of directors of a municipal entity may establish a Disciplinary Board to investigate allegations of financial misconduct in municipalities and municipal entities, and to monitor the institution of disciplinary proceedings against the alleged wrongdoer.*” A fegyelmi tanácsot a következő személyek alkotják:⁴⁵

- az önkormányzat belső ellenõre,
- az önkormányzat ellenõrzõ (pénzügyi) bizottságának egy tagja,
- az önkormányzat jogi osztályának vezetője,
- az állami vagy tartományi kincstár képviselője, valamint
- egy önkormányzati ügyekben jártas – a településről vagy valamelyik intézményből választott – személy.

A törvény az afrikai államban a következők szerint határozza meg a „pénzügyi kötelességszegést”:⁴⁶ az önkormányzatnál vagy önkormányzati intézménynél elkövetett bármely visszaélés, hűtlen kezelés, sikkasztás vagy lopás, valamint a törvény 171. és 172. szakaszában meghatározottak.

⁴² Pankrotiseadus § 23. (1)

⁴³ Maksätnepejas likums 13. pants. (1)

⁴⁴ Local Government: Municipal finance Management Act (Act 56 of 2003) Chapter 2. 5. (1)

⁴⁵ Local Government: Municipal finance Management Act (Act 56 of 2003) Chapter 2. 5. (6) (a)-(e)

⁴⁶ Local Government: Municipal finance Management Act (Act 56 of 2003) Chapter 1. Interpretation 1. (c)

A fenti példák egyértelműen alátámasztják, hogy azokban az országokban, amelyekben szabályozzák az önkormányzati csõd- vagy adósságrendezési eljárást, egy szakembert (ügyvéd, közgazdász, bíró, egyetemi oktató), egy gazdasági társaságot vagy egy szakértői bizottságot bíznak meg az eljárás lebonyolításával, illetőleg felügyeletével. Az Egyesült Államok szabályozásában ez a személy a csõdbíró, akit az ügy székhelye szerinti kerület főbírója jelöl ki. A magyar szabályozásban az eljáró személyt pénzügyi gondnoknak nevezzük, aki lehet természetes személy vagy gazdasági társaság is. A Balti államok két érintettje vagyonszelőnek (Észtország) és csõdgonnoknak (Lettország) nevezte el az eljáró személyt, míg a Dél-Afrikai Köztársaságban – szélesebb nyilvánosságot biztosítva – fegyelmi tanácsot hoztak létre az eljárás lefolytatásához.

Egy dologban azonban mindannyian azonosan gondolkodnak: az a céljuk, hogy lehető leghamarabb, a törvény előírásait betartva felszámolják, lezárják az önkormányzati csõdhelyzetet.

A képviselő

A Har. szerint a pénzügyi gondnok tevékenysége során áttekint, bejelent, eljár, ellenjegyez, előterjeszt, értesít, feltár, figyelemmel kíséri, információt szolgáltat, iratba tekint, javasol, kezdeményez, nyilatkozik, nyilvántartásba vesz, tanácskozik, tájékoztat, véleményez – tehát mindenhez „köze van” az adósságrendezés során.

De kit is képvisel a pénzügyi gondnok? Az eljárás menétől függően a pénzügyi gondnok az öt foglalkoztató gazdasági társaságot, az öt kijelölő bíróságot, ahhoz kapcsolódóan pedig a Magyar Államot képviseli. Ezen túlmenően képviseli mind az önkormányzatot, mind pedig az önkormányzat hitelezőit is; tehát a két oldalon szembenálló feleket, s mint egy híd szerepét betöltve az a célja, hogy minden általa képviselt résztvevő érdekei maradéktalanul érvényesüljenek. Így az öt foglalkoztató cég díjazásban részesüljön, a pénzügyi gondnokot kijelölő és felmentő bíróság eredményesen zárja le az eljárást, a Magyar Állam célja és törekvése a törvény végrehajtásával érvényesüljön, a hitelezők pénzükhöz vagy pénzükhöz jussanak, az önkormányzat gazdálkodása pedig normalizálódjon.

A fentiek alapján elmondható, hogy a magyar pénzügyi gondnok „intézménye”, tehát a ténylegesen eljáró pénzügyi-gazdasági szakember egy sajátos „polihisztor”, aki nem csupán egy szimpla vagyonszelő vagy felszámoló, hanem – az eljárás egyes szakaszainak megfelelően – a törvényesség záloga, szakértő, menedzser, ellenőr, tanácsadó és döntéshozó; aki személyében a hol fel, hol pedig lebillenő erőviszonyok egyensúlyát hivatott biztosítani. A feladat ellátása azonban – a szakmai felkészültségen túl – óriási toleranciát, empátiát és türelmet is igényel, hiszen az eljárás érintettei emberek, sok esetben pedig becsapott, megtévesztett, pénzügyileg ellehetetlenült és sértett emberek, akik mindannyian a pénzügyi gondnoktól várják az eljárás gyors és sikeres lezárását. Döntő mértékben tehát a pénzügyi gondnok felkészültségén és emberségén múlik, hogyan sikerül az eljárást befejezni.